

Ανακοίνωση από τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την Αφρικανική Πανώλη των Χοίρων (ΑΠΧ) (4/1/2018)

Από το Τμήμα Υγείας Ζώων και Κτηνιατρικής Αντίληψης, Φαρμάκων και Εφαρμογών της Διεύθυνσης Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανακοινώνονται τα εξής σχετικά με την Αφρικανική Πανώλη των Χοίρων (ΑΠΧ):

«Ενημέρωση κατόχων χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων και οικόσιτων χοίρων, υπεύθυνων σφαγείων, εμπόρων, κυνηγών, φορέων διαχείρισης απορριμμάτων των αεροδρομίων και των λιμένων για Αφρικανική Πανώλη των Χοίρων (ΑΠΧ):

Σας ενημερώνουμε ότι η Αφρικανική Πανώλη των Χοίρων (ΑΠΧ), **νόσημα υποχρεωτικής δήλωσης που δε μεταδίδεται στον άνθρωπο**, ενδημεί στην Αφρική (το 1921 εμφανίστηκε στην Κένυα) ενώ στην Ευρώπη εισήχθη το 1957 (Πορτογαλία) και από εκεί ο ιός μεταδόθηκε στην Ισπανία, Μάλτα, Ιταλία (κυρίως Σαρδηνία), Γαλλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Καραϊβική (Κούβα, Αϊτή), Νότια Αμερική (Βραζιλία), Γεωργία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Ρωσία, Ουκρανία, Λευκορωσία και από τη Νότια Ρωσία το 2013 εξαπλώθηκε σε πληθυσμούς άγριων χοίρων στη Λιθουανία, Πολωνία, Λετονία, Εσθονία και Τσεχία.

Πρόκειται **για ιογενές, αιμορραγικό, εμπύρετο σύνδρομο των άγριων και των κατοικίδιων χοίρων όλων των ηλικιών που χαρακτηρίζεται από υψηλή θνησιμότητα και νοσηρότητα**. Τα κυριότερα κλινικά συμπτώματα και αλλοιώσεις της ΑΠΧ είναι: πυρετός (άνω των 40° C), ερύθημα, υπεραιμία δέρματος σε κοιλιά, άκρα, αυτιά και περίνεο, αιμορραγίες στους βλεννογόνους π.χ. ερυθρότητα οφθαλμικού βλεννογόνου, αιμορραγικό υγρό στη θωρακική και κοιλιακή κοιλότητα, σπλήνας διογκωμένος και σκοτεινόχρωμος, πετέχειες στους νεφρούς, στην καρδιά και στον υπεζωκότα.

Ο κίνδυνος εισόδου της νόσου στη χώρα μας ελλοχεύει λόγω των **αγριόχοιρων** που **μετακινούνται διασυνοριακά** και μπορεί να έρθουν σε επαφή με μολυσμένους αγριόχοιρους και, ενδεχομένως, λόγω της σίτισης των χοίρων **με υπολείμματα τροφίμων, ζωικών υποπροϊόντων και ζωοτροφών που περιέχουν τον ιό**.

Ο κίνδυνος μόλυνσης είναι αυξημένος στις ημιεκτατικού ή εκτατικού τύπου εκμεταλλεύσεις και στους οικόσιτους χοίρους (λόγω αυξημένης πιθανότητας επαφής με ζώα άγριας πανίδας) **ενώ σε περίπτωση επιβεβαίωσης του νοσήματος θα πληγεί άμεσα** κυρίως η **συστηματική χοιροτροφία λόγω της επιβολής αυστηρών μέτρων** στο εμπόριο ζώντων ζώων και στα προϊόντα ζωικής προέλευσης της περιοχής τους (**θανάτωση και καταστροφή** των ζώων και των μολυσμένων προϊόντων, **καθαρισμός και απολύμανση** των χώρων, καθαρισμός, απολύμανση ή **καταστροφή**, εφόσον απαιτείται, των μολυσμένων ζωοτροφών, υλικών και του εξοπλισμού που βρίσκεται στην εκμετάλλευση, όταν αυτά δεν μπορούν να απολυμανθούν, κ.τ.λ.).

Είναι κρίσιμο να **αποτραπεί η είσοδος αγριόχοιρων** στις εκμεταλλεύσεις **όλων των τύπων** γιατί μέσω των εκκρίσεων (ρινικών, οφθαλμικών, της γενετικής οδού, σάλιου, ούρων, κοπράνων) αν αυτοί είναι μολυσμένοι μπορούν να μεταδώσουν και να διασπείρουν τον ιό **άμεσα στα εκτρεφόμενα χοιρινά**. Μεγάλη προσοχή θα πρέπει να δοθεί και στη διατροφή των χοιρινών για την αποφυγή της **έμμεσης μετάδοσης** του ιού: **Δε θα πρέπει να χορηγείται ωμό κρέας** και υποπροϊόντα χοιρινών και ιδιαίτερα θηραμάτων αγριόχοιρων **ως ζωοτροφή** σε εκτρεφόμενα ή κατοικίδια ζώα οποιουδήποτε είδους (χοίρους, σκύλους, γάτες κ.τ.λ.). Οι νεκροί μολυσμένοι χοίροι πρέπει να απομακρύνονται άμεσα προς αποφυγή κανιβαλισμού. Ο ιός μπορεί να μεταφερθεί σε απόσταση και με μηχανικά μέσα (ρουχισμός του προσωπικού, εξοπλισμός, μεταφορικά μέσα), ιατρογενώς κατά τη θεραπεία νοσημάτων και κατά τις εκστρατείες εμβολιασμού σε περιοχές που ενδημεί η νόσος. Οι **μαλακοί κρότωνες** του γένους *Ornithodoros* spp. αποτελούν τόσο δεξαμενή, όσο και μηχανικούς μεταφορείς του ιού. Άλλα έντομα, όπως κουνούπια και μύγες, μπορούν να παίξουν ρόλο στη μετάδοση του ιού.

Αυστηρή πρέπει να είναι η τήρηση των μέτρων βιοπροφύλαξης στις εκτροφές, όπως:

- 1) Έλεγχος μετακινήσεων ζώων στις εκμεταλλεύσεις, ύπαρξη κατάλληλης περίφραξης, ύπαρξη χώρου απομόνωσης για τα νεοεισχθέντα ζώα.
- 2) Κατάλληλη ένδυση του προσωπικού και των επισκεπτών.
- 3) Τήρηση των κανόνων ατομικής υγιεινής από το προσωπικό.
- 4) Περιορισμός των επισκεπτών στο ελάχιστο δυνατό.
- 5) Αποφυγή χρήσης δανεισμένου ή μεταχειρισμένου εξοπλισμού.
- 6) Καθαρισμός και απολύμανση της εκτροφής και των οχημάτων, ύπαρξη και χρήση απολυμαντικής τάφρου, αποφυγή σχηματισμού στάσιμων νερών που προσελκύουν έντομα.
- 7) Αντιμετώπιση τρωκτικών, εντόμων και παρασίτων (εντομοκτόνα, σίτες,

εξωπαρασιτοκτόνα, προστασία του χώρου αποθήκευσης των ζωοτροφών).

Ειδικά μέτρα πρόληψης για τους κυνηγούς:

- Να μεριμνούν για την προσεκτική διαχείριση των θηραμάτων, ώστε να αποφευχθεί οποιοσδήποτε κίνδυνος μετάδοσης του ιού (αποφυγή απόρριψης σπλάχνων και τεμαχίων κρέατος, δέρματος) στο περιβάλλον και τη μη χορήγηση εντοσθίων ή ωμών κρεάτων προερχόμενων από το θήραμα ως ζωοτροφή για οικόσιτα ζώα οποιουδήποτε είδους.
- Να φυλάσσεται το θήραμα σε ξεχωριστό αποθηκευτικό χώρο, όπου δεν έχουν πρόσβαση οικόσιτα ζώα και δε φυλάσσονται ζωοτροφές ή σκεύη.
- Να αποφεύγεται η άμεση επαφή εκτρεφόμενων ή οικόσιτων ζώων (χοίροι, σκύλοι, γάτες) με το θήραμα.
- Οι κυνηγοί που δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα (διαχείριση θηραμάτων και υποπροϊόντων αυτών, καθαρισμός και απολύμανση οχημάτων και εξοπλισμού) για την αποφυγή εισόδου του νοσήματος.

Μέτρα διαχείρισης απορριμμάτων σε αεροδρόμια και λιμένες:

Ορθή διαχείριση των απορριμμάτων που περιλαμβάνουν υπολείμματα τροφίμων αεροσκαφών ή πλοίων από χώρες όπου έχει εκδηλωθεί το νόσημα (Πολωνία, Λιθουανία, Λετονία, Εσθονία, Τσεχία, Ρουμανία, Ουκρανία, Ιταλία). Επισημαίνεται ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να δίνονται ως ζωοτροφή τα υπολείμματα των απορριμμάτων των αεροδρομίων και λιμένων σε χοίρους ή άλλα είδη οικόσιτων ζώων. Επισημαίνεται ότι στην Πορτογαλία η μόλυνση προήλθε από σίτιση με μολυσμένα υπολείμματα τροφίμων αεροσκαφών.

Σκόπιμο είναι **να αυξηθεί η παθητική επιτήρηση στους πληθυσμούς αγριόχοιρων** έτσι ώστε να εντοπιστεί άμεσα το νόσημα. Ομάδες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή αρμοδιότητάς τους με συχνή παρουσία στην ύπαιθρο, στα ορεινά μονοπάτια και τα δάση, όπως: **κυνηγετικοί σύλλογοι, θηροφύλακες, δασικές υπηρεσίες, ορειβατικοί σύλλογοι, Φορείς Διαχείρισης βιοτόπων, όμιλοι πεζοπορίας και σύλλογοι κτηνοτρόφων** να ενημερώνουν άμεσα τις τοπικές κτηνιατρικές αρχές σε ανεύρεση αριθμού νεκρών αγριόχοιρων και χοίρων πέραν του φυσιολογικού, καθώς **και ζώων με κλινικά συμπτώματα και αλλαγή στη συμπεριφορά»**.